

Sygn. akt VI Pa 120/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2017r.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gorzowie Wielkopolskim

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Ewa Michalska

Sędziowie: SO Marek Zwiernik (spr.)

SO Iwona Wysowska

Protokolant: st.sekr.sądowy Aneta Symeryak

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2017 roku w Gorzowie Wielkopolskim na rozprawie

sprawy z powództwa H. Z.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Słubicach Wydziału Pracy

z dnia 19 października 2016 roku, sygn. akt IV P 2/16

I. Oddala apelację.

II. Zasądza od powoda na rzecz pozwanego 450 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne.

SSO Iwona Wysowska SSO Ewa Michalska SSO Marek Zwiernik

Sygn. akt VI Pa 120/16

UZASADNIENIE

Powód H. Z. domagał się w pozwie, sprecyzowanym na rozprawie w dniu 06.04.2016 r. (k-163), zasądzenia na swoją rzecz od pozwanej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) w S. kwoty 22.271,28 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, tytułem diet, ryczałtów za noclegi oraz wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych należnych za okres od 19.03.2012r. do 21.05.2013 r.. Wskazał, że był zatrudniony w pozwanej spółce w okresie od 28.06.2011 r. do 21.05.2013 r. Świadczył pracę w godzinach nadliczbowych, w ramach podróży służbowych, za co nie otrzymał należnej, wg Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej kwoty tytułem ryczałtów za noclegi oraz diet, jak również należnego wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych. Podniósł również, że w dniu 19.03.2015 r. złożył wniosek o zawiązanie pozwanej do próby ugodowej. Pozwana na wyznaczone w tym przedmiocie posiedzenie nie stawiła się.

Wyrokiem z dnia 19.10.2016 r. Sąd rejonowy w Słubicach powództwo oddalił i zasądził od powoda na rzecz pozwanej Spółki kwotę 900,00 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

Pozwana spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) w S. od dnia 01.12.2010 r. wprowadziła „Regulamin wynagrodzeń firmy (...) sp. z o.o. ul. (...), (...)-(...) S.”. Stanowił on wówczas w art. 5, że diety za wykonywanie zadań służbowych poza granicami kraju, w wymiarze ponad 12 godzin wynoszą 34 euro i pokrywają wszystkie koszty związane z podróżami służbowymi, w szczególności – ryczałt za nocleg w Austrii, Belgii, Danii, Finlandii, Francji, Hiszpanii, Irlandii, Niemczech, Holandii, Luxemburgu, Norwegii, Portugalii, Szwajcarii, Szwecji, Wielkiej Brytanii i Włoszech. Miały być wypłacane do 20-go dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który przysługiwały. Od 01.07.2011 r. wysokość diet została zwiększona do kwoty 40 euro w przypadku podróży trwającej ponad 12 godzin. Od dnia 01.01.2012 r. pozwana wprowadziła aneksem zmianę do regulaminu wynagradzania i określiła wysokość diet w przypadku podróży trwającej ponad 12 godzin na kwotę 120,00 zł, a wysokość ryczałtów za noclegi – na kwotę 40,00 zł za nocleg. W przypadku podróży trwającej od 8 do 12 godzin diety ustaliła na 80,00 zł, a za podróż trwającą poniżej 8 godzin – na 56,00 zł. Art. 13 i 14 regulaminu stanowiły, że za pracę wykonywaną w godzinach nadliczbowych przysługuje ryczałt w wysokości 30,00 zł brutto miesięcznie, a wynagrodzenie za tę pracę rozliczane jest w czteromiesięcznym równoważnym systemie rozliczeniowym.

Powód H. Z. został zatrudniony w pozwanej spółce od dnia 28.06.2011 r., jako kierowca, na podstawie umowy o pracę zawartej na czas określony, do dnia 27.06.2013 r. Wynagrodzenie zasadnicze powoda strony określiły w umowie o pracę na kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę. W dniu 28.06.2011 r. powód podpisał oświadczenie, że zapoznał się z treścią obowiązujących w pozwanej regulaminów pracy i wynagradzania.

Powód w trakcie podróży służbowych nocował w kabinie samochodu. W podróży służbowej przebywał w okresach: od 19.09.2012 r. do 26.09.2012 r., co uprawniało powoda do 7 diet po 120,00 zł każda i 1 diety w wysokości 56,00 zł oraz 7 ryczałtów za noclegi; od 26.10.2012 r. do 31.10.2012 r., co uprawniało powoda do 5 diet po 120,00 zł każda i 1 diety w wysokości 80,00 zł oraz 5 ryczałtów za noclegi; od 01.11.2012 r. do 30.11.2012 r., co uprawniało powoda do 30 diet po 120,00 zł każda i 30 ryczałtów za noclegi; od 01.12.2012 r. do 05.12.2012 r., co uprawniało powoda do 5 diet po 120,00 zł każda oraz 5 ryczałtów za noclegi; od 02.01.2013 r. do 31.01.2013 r., co uprawniało powoda do 30 diet po 120,00 zł każda oraz 29 ryczałtów za noclegi; od 01.02.2013 r. do 07.02.2013 r. i od 26.02.2013 r. do 28.02.2013 r., co uprawniało powoda do 9 diet po 120,00 zł każda i 1 diety w wysokości 56,00 zł oraz 7 ryczałtów za noclegi; od 01.03.2013 r. do 28.03.2013 r., co uprawniało powoda do 28 diet po 120,00 zł każda oraz 28 ryczałtów za noclegi; od 19.04.2013 r. do 30.04.2013 r., co uprawniało powoda do 11 diet po 120,00 zł każda i 1 diety w wysokości 56,00 zł oraz 11 ryczałtów za noclegi; od 01.05.2013 r. do 16.05.2013 r., co uprawniało powoda do 16 diet po 120,00 zł każda oraz 16 ryczałtów za noclegi. Łącznie należna powodowi kwota, tytułem diet i ryczałtów za noclegi, wyniosła 22.768,00 zł. Pozwana natomiast łącznie wypłaciła powodowi tytułem diet i ryczałtów za noclegi kwotę 22.808,00 zł, m.in w formie przelewów na rachunek bankowy, oznaczając tytuły tych przelewów słowami „diety” i określając miesiąc, za który należności są wypłacane.

W pozwanej spółce obowiązywał równoważny system czasu pracy w czteromiesięcznym okresie rozliczeniowym. Pozwana, zgodnie z art. 13 i 14 regulaminu wynagrodzeń, wypłacała powodowi ryczałt za pracę w godzinach nadliczbowych, w wysokości 30,00 zł miesięcznie. W okresie od września 2012 r. do grudnia 2012 r. powód przepracował 7 godzin i 40 minut w ponadnormatywnym czasie pracy. Należne z tego tytułu wynagrodzenie wyniosło 108,48 zł. Pozwana wypłaciła natomiast powodowi, tytułem ryczałtu za pracę w godzinach nadliczbowych w tym okresie kwotę 120,00 zł. W okresie od stycznia 2013 r. do kwietnia 2013 r. powód przepracował 31 godzin i 28 minut w ponadnormatywnym czasie pracy. Należne z tego tytułu wynagrodzenie wyniosło 449,82 zł. Pozwana wypłaciła natomiast powodowi, tytułem ryczałtu za pracę w godzinach nadliczbowych, w tym okresie, kwotę 120,00 zł oraz

tytułem rozliczenia godzin nadliczbowych za ten okres – kwotę 1.429,09 zł. W maju 2013 r. powód nie pracował w ponadnormatywnym czasie pracy.

Sąd I instancji zważył, co następuje:

Powództwo jest niezasadne.

W myśl art. 77⁵ § 1 k.p. pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy, lub poza stałym miejscem pracy przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową. § 3 tego artykułu stanowi, że warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu u innego pracodawcy niż państwowa lub samorządowa jednostka sfery budżetowej określa się w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania.

Minimalną wysokość należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową, w zakresie jedynie diet, określa § 4. Zgodnie z jego brzmieniem postanowienia układu zbiorowego pracy, regulaminu wynagradzania lub umowy o pracę nie mogą ustalać diety za dobę podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju w wysokości niższej niż dieta z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju określona dla pracownika, zatrudnionego w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, w rozporządzeniu Ministra właściwego ds. pracy.

Natomiast wg § 5 art. 77⁵ k.p. dopiero w przypadku, gdy układ zbiorowy pracy, regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie zawiera postanowień, o których mowa w § 3, pracownikowi przysługują należności na pokrycie kosztów podróży służbowej odpowiednio według przepisów, określonych w rozporządzeniu Ministra właściwego ds. pracy.

W przedmiotowej sprawie pozwana spółka określiła wysokość należności na pokrycie kosztów związanych z podróżami służbowymi m.in. kierowców w regulaminie wynagrodzeń z dnia 01.12.2010 r. zmienionym w tym zakresie m.in. zarządzeniem z dnia 01.12.2011 r., które weszło w życie z dniem 01.01.2012 r. Zgodnie z brzmieniem art. 5 i 6 tego regulaminu, w brzmieniu obowiązującym w okresie objętym przedmiotem sporu, tj. od 19.03.2012 r. do 21.05.2013 r., pracownikom wykonującym zadania służbowe poza granicami kraju, przysługują diety w wysokości: 120,00 zł w przypadku podróży trwającej ponad 12 godzin; 80,00 zł w przypadku podróży trwającej od 8 do 12 godzin i 56,00 zł w przypadku podróży trwającej poniżej 8 godzin. Stawkę ryczałtów za nocleg regulamin określił na kwotę 40,00 zł. Powód podpisał oświadczenie o zapoznaniu się z regulaminem wynagrodzeń obowiązującym w pozwanej spółce, co przyznał na rozprawie w dniu 06.04.2016 r. (k-163v). Kodeks pracy nie wymaga od pracodawcy zapoznawania pracownika z regulaminem wynagradzania. Art. 77² § 6 k.p. stanowi, że regulamin wynagradzania wchodzi w życie po upływie dwóch tygodni od dnia podania go do wiadomości pracownikom, w sposób przyjęty u danego pracodawcy. Natomiast wg stosowanego odpowiednio, z mocy art. 77² § 5 k.p., - art. 241¹² § 2 pkt 1 i 3 k.p. pracodawca jest obowiązany: zawiadomić pracowników o wejściu w życie, o zmianach oraz o wypowiedzeniu regulaminu, a na żądanie pracownika udostępnić do wglądu tekst regulaminu i wyjaśnić jego treść.

Określanie przez pozwaną w tytułach przelewów na rachunek bankowy powoda kwot stanowiących należności związane z podróżami służbowymi jako „diety”, nie oznacza, że świadczenia te obejmowały jedynie „diety” w rozumieniu obowiązujących wówczas Rozporządzeń Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, czyli świadczenia przeznaczone na pokrycie kosztów wyżywienia i inne drobne wydatki. Istotne dla ustalenia zakresu znaczeniowego wskazywanych przez pozwaną tytułów przelewów są zeznania działającego za pozwaną S. N. oraz porównanie treści regulaminu wynagrodzeń obowiązującego do 31.12.2011 r. i od 01.01.2012 r. Jak wskazał działający za pozwaną S. N. do 31.12.2011 r. pozwana jako świadczenia z tytułu podróży służbowych wypłacała diety. Wg brzmienia regulaminu wynagrodzeń obowiązującego do 31.12.2011 r. świadczenie to, w maksymalnej kwocie 40 euro

za dzień, miało obejmować również ryczałty za noclegi. Pozwana wykonując przelewy jako ich tytuł wskazywała w związku z tym – „diety”. Od 01.01.2012 r. pozwana podzieliła świadczenia z tytułu podróży służbowych na diety - świadczenia przeznaczone na pokrycie kosztów wyżywienia i inne drobne wydatki w maksymalnej kwocie 120,00 zł za dzień oraz ryczałty za noclegi w kwocie 40,00 zł za nocleg i w takiej wysokości, obejmującej zarówno diety jak i ryczałty, świadczenia z tytułu podróży służbowych wypłacała. Nie zmieniła jedynie używanej w przelewach nomenklatury. W istocie jednak wysokość wypłacanych powodowi należności odpowiada warunkom wynikającym z regulaminu wynagrodzeń w brzmieniu obowiązującym od 01.01.2012 r.

Strony mogą swobodnie ukształtować treść stosunku pracy w oparciu m.in. o umowę o pracę oraz wewnętrzne, zakładowe akty prawa pracy. Z uwagi na nierównorzędność stron stosunku pracy, ustalenia te, zgodnie z art. 18 § 1 k.p., nie mogą być jedynie mniej korzystne dla pracownika, niż powszechnie obowiązujące przepisy prawa pracy. Przepisem takim, w zakresie diet i ryczałtów z tytułu podróży służbowych pracowników, jest m.in. art. 77⁵ § 4 k.p., określający minimalną wysokość diet z tytułu podróży służbowych na terenie kraju i poza granicami kraju.

Art. 77⁵ k.p., z mocy uregulowania objętego art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców, stanowiącego, że kierowcy w podróży służbowej, przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem tego zadania służbowego, ustalane na zasadach określonych w przepisach art. 77⁵ § 3-5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, zawiera kompleksowe unormowania dotyczące zasad ustalania i minimalnej wysokości należności z tytułu podróży służbowych. Wysokość tę odnosi jedynie do diet czyli świadczeń przeznaczonych na pokrycie kosztów wyżywienia i inne drobnych wydatków. Nie ogranicza natomiast stron stosunku pracy w zakresie ustalenia wysokości ryczałtów za noclegi, stanowiąc w art. 77⁵ § 5 k.p., że zastosowanie w tej mierze znajdą uregulowania rozporządzenia ministra właściwego ds. pracy jedynie w sytuacji, gdy strony tej kwestii nie uregulowały.

W przedmiotowej sprawie taka sytuacja nie miała miejsca. Pozwana zarządzeniem z dnia 01.12.2011 r. wprowadziła w regulaminie wynagrodzeń odrębne od diet świadczenia związane z podróżami służbowymi, w postaci ryczałtów za noclegi. Wypłacona powodowi z tytułu diet i ryczałtów za noclegi, przysługujących za okres od 19.09.2012 r. do 21.05.2013 r., kwota 22.808,00 zł jest wyższa niż należnej powodowi z tych tytułów, w oparciu o treść regulaminu wynagrodzeń, kwoty 22.768,00 zł.

Z w/w względów sąd nie uwzględnił w tej mierze interpretacji przepisów prawa pracy, dotyczących diet i ryczałtów za noclegi, zawartej w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 12.06.2014 r. sygn. akt II PZP 1/14, wg której pracodawca zobowiązany jest wypłacić pracownikowi –kierowcy ryczałty za noclegi w wysokości nie niższej niż określona aktami wykonawczymi, niezależnie od treści umowy o pracę, układu zbiorowego lub innych przepisów prawa pracy. Sąd miał również na uwadze, że powód dochodził diet i ryczałtów za noclegi za okres znacznie wcześniejszy, niż data w/w orzeczenia Sądu Najwyższego. W okresie tym orzecznictwo zarówno sądów powszechnych, jak i Sądu Najwyższego interpretowało art. 18 § 1 k.p. w ten sposób, że w zakresie podróży służbowych wewnętrzne akty prawa pracy nie mogą wprowadzać uregulowań mniej korzystnych, niż wynikające z ustawy (tak – uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2013 r. II PK 144/12).

Wysokość należnych i wypłaconych powodowi kwot z tytułu podróży służbowych oraz wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, sąd ustalił na podstawie złożonych przez strony w sprawie dokumentów w postaci akt osobowych, poleceń wyjazdu służbowego, przelewów, kart wynagrodzeń, ewidencji czasu pracy, wniosków o udzielenie czasu wolnego w zamian za czas przepracowany w godzinach nadliczbowych, regulaminu wynagradzania i opinii biegłego. Faktu obowiązywania regulaminu, jak wynika ze stanowiska powoda wyrażonego na rozprawie w dniu 06.04.2016 r. (k-164), odnośnie zakresu zlecenia dotyczącego opinii biegłego, powód nie kwestionował. Złożona opinia ma charakter bezstronny i rzetelny, w sposób wyczerpujący odnosi się do kwestii istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, objętych postanowieniem sądu z dnia 06.04.2016 r. Sąd zlecił biegłemu opracowanie opinii obejmującej okres świadczenia przez powoda pracy od 19.09.2012 r. do 21.05.2013 r., uwzględniając podniesiony przez pozwaną w odpowiedzi na pozew (k-53) zarzut przedawnienia. Sąd nie uwzględnił w tej mierze okoliczności zawezwania pozwanej spółki przez powoda do próby ugodowej (k-41-43) w dniu 19.03.2015 r. Wniosek o zawezwanie

do próby ugodowej winien, podobnie jak pozew, precyzyjnie wskazywać rodzaj objętych nim roszczeń, ich wysokość oraz terminy wymagalności. Wówczas wywiera skutek prawny w postaci przerwy biegu terminu przedawnienia objętych nim roszczeń (tak również wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2006 r. V CSK 238/06 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2009 r. II CSK 259/09). W przedmiotowej sprawie wniosek złożony przez powoda w dniu 19.03.2015 r. (k-41-43) tych wymogów nie spełniał. Powód nie określił, jakie konkretnie roszczenia, ze wskazaniem ich wysokości i wymagalności, przysługują mu wobec pozwanej spółki. Oddalono również wniosek powoda o zmianę terminu rozprawy wyznaczonej na dzień 19.10.2016 r. (k-225). Powód został przesłuchany w dniu 06.04.2016 r., był reprezentowany w sprawie przez profesjonalnego pełnomocnika, a złożonego wniosku nie uzasadnił żadnymi okolicznościami wymagającymi jego obecności na rozprawie w dniu 19.10.2016 r.

Mając powyższe na uwadze sąd oddalił powództwo na podstawie art. 77⁵ § 1 i § 3-5 k.p. i art. 151 § 1 k.p. i art. 151¹ § 1 k.p.

Orzeczenie o kosztach uzasadnione jest treścią art. 102 k.p.c. w zw. z § 21 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych i § 11 ust. 1 pkt 2 i § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Zasadzając od powoda na rzecz pozwanej połowę kosztów zastępstwa procesowego należnych wg brzmienia w/w Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r., sąd miał na uwadze, że sprawa ma charakter pracowniczy, a powód, z uwagi na treść uchwały Sądu Najwyższego z dnia 12.06.2014 r. sygn. akt II PZP 1/14 oraz stosowane przez pozwaną oznaczenia tytułów przelewów, mógł być subiektywnie przekonany o zasadności dochodzonego roszczenia.

wartość przedmiotu zaskarżenia: 22.272,00 zł opłata sądowa: 30,00zł (uiszczono)

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Słubicach złożył powód. Zaskarżył wyrok w części na korzyść powoda zarzucając:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.: art. 775 k.p. poprzez jego błędną wykładnię i w konsekwencji ustalenie, że pozwany dokonał pełnego rozliczenia z powodem w zakresie należnych diet za wyjazdy służbowe, ryczałtów za noclegi oraz wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, podczas gdy należności wypłacane powodowi ograniczały się jedynie do diet za wyjazdy służbowe,

2. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że wypłacone powodowi świadczenia czyniły zadość wszelkim roszczeniom pracowniczym, podczas gdy z ustalonego stanu faktycznego sprawy, w tym literalnego brzmienia tytułów dokonywanych przelewów oraz treści przesłuchania powoda wynika, że uiszczone kwoty spełniały jego roszczenia jedynie w zakresie należnych diet,

3. obrazę przepisów prawa procesowego w sposób mający istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: art. 185 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię i w konsekwencji błędne zastosowanie wyrażające się w uwzględnieniu zarzutu przedawnienia pomimo tego, że powód w zawezwaniu do próby ugodowej związłe oznaczył sprawę, a dalsza konkretyzacja roszczeń była w sposób obiektywny niemożliwa do wykonania z racji posiadania pełnej dokumentacji pracowniczej przez pozwanego - pracodawcę, co nastąpiło dopiero w toku rozprawy w niniejszej sprawie.

Mając powyższe zarzuty na uwadze, na podstawie art. 368 § 1 pkt 5 k.p.c. wnoszę o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda dochodzonej kwoty 22.271,28 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem należnych diet, ryczałtów za nocleg i wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych.

W razie nieuwzględnienia powyższego wniosku wnoszę o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie go do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Jednocześnie wnoszę również o zasądzenie na rzecz powoda od pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Uzasadniając apelację podał:

W pierwszej kolejności wskazać należy, że Sąd meriti uwzględniając zgłoszony przez pozwaną zarzut przedawnienia oparty na twierdzeniu o brak konkretyzacji roszczenia będącego przedmiotem rozpoznania niniejszej sprawy dopuścił się obrazy przepisów prawa procesowego w sposób mający istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: art. 185 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię i w konsekwencji błędne zastosowanie. Jest to stanowisko o tyle nieuzasadnione, że powód w zawezwaniu do próby ugodowej zwięźle oznaczył sprawę, a dalsza konkretyzacja roszczeń była w sposób obiektywny niemożliwa do wykonania z racji posiadania pełnej dokumentacji pracowniczej przez pozwanego - pracodawcę. Dla ustalenia zasadności i doniosłości prawnej podjętych działań w formie wezwania do posiedzenia w sprawie polubownego rozwiązania sporu niebagatelne znaczenie ma ogólna zasada postępowania w sprawach z zakresu prawa cywilnego, oparta na słusznej koncepcji nierówności stron postępowania. Tym samym powód wskazuje, że dokonał pełnej staranności przy określaniu przedmiotu roszczenia w oparciu o wiedzę jemu dostępną na dzień składania przedmiotowego wniosku, zatem zarzut przedawnienia nie był zasadny i nie powinien spotkać się z akceptacją ze strony Sądu. Dalej należy mieć również na uwadze, że zarzut ten miał istotny wpływ na zakres sporządzonej opinii biegłego, co znacznie ograniczyło tezę dowodową, na jaką przedmiotowa opinia została sporządzona.

Dalej stwierdzić należy, że Sąd I instancji przy ustalaniu zasadności powództwa oparł swoje wnioskowanie na stwierdzeniu, że pomimo literalnego brzmienia tytułów dokonywanych przelewów, określonych jako „diety”, wypłacone powodowi tą drogą świadczenia czyniły zadość wszelkim roszczeniom pracowniczym, co zdaniem strony powodowej jest niezgodne z prawdą materialną i stanowi istotną sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. O powyższym fakcie świadczą zarówno wskazane wyżej tytuły przelewów, jak i treść przesłuchania powoda.

Opierając się na tak ustalonym stanie faktycznym Sąd dopuścił się naruszenia przepisu prawa materialnego, tj. art. 775 k.p. poprzez jego błędną wykładnię i w konsekwencji ustalenie, że pozwany dokonał pełnego rozliczenia z powodem w zakresie należnych diet za wyjazdy służbowe, ryczałtów za noclegi oraz wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych. W pełni aktualne pozostaje stanowisko powoda, że należności wypłacane powodowi ograniczały się jedynie do diet za wyjazdy służbowe i nie obejmowały pozostałych składników wynagrodzenia.

Tym samym powód uważa niniejszą apelację za uzasadnioną.

W odpowiedzi na apelację pozwana wносиła o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu podała:

Zdaniem pozwanej zarzuty dotyczące uwzględnionego zarzutu przedawnienia są całkowicie chybione. Powód wezwał pozwaną do przedstawienia dokumentacji pracowniczej pod koniec 2014 r. W grudniu 2014 r. pozwana przesłała pełnomocnikowi powoda żądane dokumenty. Na ich podstawie, i na podstawie dokumentów którymi dysponował powód, można było dokonać w miarę precyzyjnej analizy wysokości potencjalnych roszczeń powoda/ tak jak zostało to uczynione przed wniesieniem powództwa. Natomiast zawezwanie, na które powołuje się powód, nie zawierało ścisłego sprecyzowania żądania, tak aby było wiadomo, jakie roszczenia, w jakiej wysokości i kiedy wymagalne są objęte wnioskiem. Zgodnie natomiast z przeważającą linią orzecznictwa Sądu Najwyższego jedynie tak sprecyzowane żądania we wniosku o zawezwanie do próby ugodowej odnosi skutek w postaci przerwania biegu przedawnienia roszczenia (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 sierpnia 2014 r., sygn. akt I PK 20/14; z dnia 25 listopada 2009 r., sygn. akt II CSK 259/09). Tym samym Sąd I instancji zasadnie uznał zgłoszony przez pozwaną zarzut przedawnienia, chociaż, o czym poniżej, nawet jego pominięcie nie miało by znaczenia dla trafności orzeczenia.

Wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r. sygn. akt K 11/16:

1. Art. 21a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (Dz.U.2012.1155, ze zm.) w związku z art. 775 § 2, 3 i 5 ustawy z 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (jDz.U.2016.1666, ze zm.) w związku z § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U. 167) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Art. 21a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. powołanej w punkcie 1 w związku z art. 775 §2,3 i 5 ustawy z 26 czerwca 1974 r. powołanej w punkcie 1 w związku z § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U.236.1991, ze zm.) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji.

Wyżej przytoczone przepisy, stanowiące podstawę orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 r., zostały uznane za sprzeczne z Konstytucją RP. Tym samym podstawą wypłaty świadczeń z tytułu podróży służbowej kierowców wykonujących przewóz drogowy stały się praktycznie wyłącznie wewnętrzne regulacje pracodawcy. Nawet w przypadku ich braku nie ma możliwości zastosowania rozporządzeń obowiązujących dla sektora publicznego.

Pozwana podtrzymuje, iż obowiązujący u niej regulamin wynagradzania, w całym okresie zatrudnienia powoda, regulował zarówno wysokość diet jaki i zwrotu innych należności z tytułu podróży służbowych, a zatem roszczenie powoda z tego tytułu jest całkowicie pozbawione podstaw faktycznych i prawnych.

Pozwana wykazała, iż wypłaciła powodowi wszystkie należności z tytułu podróży służbowych zgodnie z obowiązującymi u niej regulaminem wynagradzania. Na dyspozycji przelewu widnieje tytuł wypłaty „dieta”, ale z zestawienia zwrotu kosztów wyjazdów służbowych i regulacji zakładowych, jednoznacznie wynika, iż pod tym pojęciem kryje się zarówno dieta sensu stricto (120 zł) jak i ryczał za noclegi (40 zł), co słusznie i prawidłowo zostało ocenione przez Sąd Z instancji.

Obowiązujący u pozwanej Gd początku istnienia do 1 lipca 2011 r. regulamin wynagradzania wskazywał w art. 5, iż diety z tytułu wykonywania podróży służbowej poza granicami Polski wynosiły: 34 euro (podróż trwająca powyżej 12 godzin), 17 euro (podróż trwająca od 8 do 12 godzin) oraz 12 euro (podróż trwająca poniżej 8 godzin). Z kolei w art. 6 regulaminu zapisano, iż dieta, o której mowa w art. 5, pokrywała wszystkie koszty pracownika w szczególności podróż, pobyt oraz ryczał za nocleg. Od pierwszego lipca pozwana podniosła stawki określone w art. 5 regulaminu do odpowiednio: 40 euro (podróż trwająca powyżej 12 godzin), 20 euro (podróż trwająca od 8 do 12 godzin) oraz 14 euro (podróż trwająca poniżej 8 godzin). Od 1 stycznia 2012 r. wprowadzono kolejną zmianę, która ma zastosowanie w niniejszej sprawie - art. 5 i 6 regulaminu wynagrodzeń firmy (...) sp. z o.o. otrzymały następujące brzmienie:

„Art. 5. Pracownikom wykonującym zadania służbowe poza granicami Polski przysługują diety według następujących stawek:

— Od poniedziałku do niedzieli oraz we wszystkie dni ustawowo wolne od pracy trwającą:

o Powyżej 12 godzin 120 zł

o Od 8 do 12 godzin 80 zł

o Poniżej 8 godzin 56 zł

Art. 6.1. Pracownikom wykonującym zadania służbowe poza granicami Polski przysługują ryczałty:

— za nocleg w wysokości 40 zł;

– za dojazd z dworca i do dworca kolejowego, autobusowego, portu lotniczego lub morskiego w wysokości 10 zł w miejscowości docelowej za granicą oraz w każdej innej miejscowości, w której pracownik korzystał z noclegu;

– za dojazd środkami komunikacji miejscowej pracownikowi przysługuje ryczałt w wysokości 10 zł za każdą rozpoczętą dobę pobytu w podróży.

2. Ryczałty, o których mowa w ust. 1 tiret 2 i 3, nie przysługują, jeżeli:

– pracownik odbywa podróż pojazdem samochodowym (służbowym lub prywatnym);

– strona zagraniczna zapewnia bezpłatne dojazdy;

– pracownik nie ponosi kosztów, na których pokrycie przeznaczone są wymienione ryczałty,"

SĄD OKRĘGOWY ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Podstawą prawną roszczenia powoda o ryczałty za noclegi wskazaną w apelacji były przepisy art. 77⁵ § 2, 3 i 5 Kodeksu pracy i wydane w związku z nimi przepisy wykonawcze.

Po wydaniu wyroku przez Sąd Rejonowy i złożeniu apelacji przez powoda Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie K 11/15 orzekł, że: 1) art. 21a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 konstytucji.

Zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne.

Mając to na uwadze należało uznać, iż przepis którego naruszenie zarzucał apelujący został uznany za niezgodny z konstytucją i wyeliminowany z obrotu prawnego. Na dzień wyrokowania przez Sąd II instancji brak było zatem podstaw prawnych dla roszczeń powoda o ryczałty za noclegi. Wiążące dla stron były bowiem wyłącznie regulacje wewnętrzne pracodawcy w postaci regulaminu wynagradzania. Jak słusznie uznał Sąd Rejonowy powód otrzymał należności wynikające z tych regulacji.

Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego zostało opublikowane w dniu 29 grudnia 2016 r. Antycypując ewentualny zarzut oparty na wykładni art. 190 ust 3 Konstytucji Sąd Okręgowy uznaje, iż orzeczenie to należy uwzględnić przy rozstrzygnięciu niniejszej sprawy. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 grudnia 2013 r. stwierdził: wprawdzie z treści art. 190 ust. 3 Konstytucji RP wynika, że dopiero ogłoszenie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego o niekonstytucyjności zakwestionowanego przepisu powoduje utratę jego mocy, tym niemniej utrata mocy nie jest równoznaczna ze stwierdzeniem nieważności przepisu - w tym zaś zakresie orzeczeniu należy przypisać skutek ex tunc. Sąd Okręgowy pogląd ten podziela.

Niezrozumiały był zarzut apelacyjny odnośnie wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych. Sąd I instancji opierając się na opinii biegłego sądowego ustalił w tym zakresie, że powód należności z tego tytułu od pozwanej spółki otrzymał. Apelujący w żaden sposób tego ustalenie nie zakwestionował. Oznaczało to, iż zarzut apelacyjny dotyczący wynagrodzenia za nadgodziny nie został w żaden sposób uzasadniony. Dlatego nie mógł być uwzględniony.

Dlatego na mocy art. 385 KPC orzeczono jak w pkt. I sentencji wyroku.

O kosztach za postępowanie apelacyjne orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. uznając, iż powoda należy obciążyć jedynie częścią kosztów zastępstwa procesowego. Wyżej wymieniony przepis posługuje się pojęciem szczególnie uzasadnionych przypadków i w ocenie Sadu Okręgowego taki w rozpoznawanej sprawie występuje. Powód wystąpił

bowiem z roszczeniem w czasie kiedy Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów zajmował stanowisko korzystne dla kierowców. Dopiero Trybunał Konstytucyjny zmienił tą tendencję na korzystną dla firm transportowych. Oznaczało to, że powód działa w dobrej wierze i trudno w takiej sytuacji obciążyć go całymi kosztami na rzecz pozwanego. Sprzeciwiał się temu także stan rodzinny i majątkowy powoda. Dlatego na podstawie art. 99 w związku z art. 98 § 1 i 3 KPC oraz przepisów rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804) jak w pkt. II sentencji wyroku.

SSO Iwona Wysowska SSO Marek Zwiernik SSO Ewa Michalska